

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди
Жешувський університет (Польща)
Педагогічний інститут Чендуського університету (КНР)**

Матеріали

II міжнародної науково-практичної конференції

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ І СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

11 квітня 2017 року

**Харків
ХНПУ
2017**

skills acquired during English lessons, and acting in the theatre helps to overcome the «language barrier», which prevents the development of spontaneous speaking.

Currently, there are a huge number of resources that can help you choose the scripts in English for any event held at school, for any lesson which may contain the elements of role-playing, performance or just reading a part connecting the emotions, the staging of a dialogue. The rehearsals which are held after the classes make up additional education. They are the open area of search in the process of updating the content of basic education, a specific reserve and experimental lab of this education.

Of course, the creative approach of the teacher is very important. It takes a lot of effort to teach students to speak correctly, to act freely. They need to learn how to give the cue to their partner, remaining facing the audience. The questions of costumes, sound tracks, properties must be solved too. However, the efforts are not in vain. Along with the visible and very significant improvement of the level of spoken English, we can see the revealing of the inner world of our children, the awareness of their own potential.

I want to admit once more that the use of elements of theatrical pedagogics allows developing the personality holistically, with the simultaneous inclusion of intelligence, feelings and actions. It helps to make the learning process attractive and joyful. In addition, the use of various methods of this technology in the study of English promotes the development of communicative culture. Beyond the linguistic forms, children comprehend the external and internal image content, develop the ability to mutual understanding and respect and gain social competence, enrich vocabulary.

Reference

1. Graham C. Jazz Chants for Children / Carolyn Graham. – Oxford: Oxford University Press, 1978. – 98 p.
2. Maley A. Drama Techniques / Alan Maley. – Cambridge: Cambridge University Press, 2005. – 120 p.
3. Maley A. Short and Sweet / Alan Maley. – London : Penguin, 1994. – 137 p.
4. Wessels C. Drama (Resource Books for Teachers) / CharlynWessels. – Oxford : Oxford Unioversity Press, 1987. – 144 p.

УДК:37.017.4

ДО ПРОБЛЕМИ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Г. В. Дейниченко, м. Харків

Здійснення національно-патріотичного виховання молоді лежить у площині виховання громадянськості. Обґрунтування змісту національно-патріотичного виховання на сучасному етапі розвитку України вимагає уточнення сутності понять «нація» і «патріотизм». При визначенні змісту національно-патріотичного виховання слід орієнтуватися на «єднальні засади» для громадян України всіх національностей, які сприяють розбудові української політичної нації, злагоді у суспільстві.

Ключові слова: *нація, патріотизм, зміст національно-патріотичного виховання.*

The realization of national-patriotic education is carried out within civic education.

The substantiation of the content of national-patriotic education at the present stage of development of Ukraine requires clarifying the essence of the concepts “nation” and “patriotism”. When determining the content of national-patriotic education, it is necessary to focus on the “binders principle” for Ukrainian citizens of all nationalities, which facilitates the development of Ukrainian political nation and formation of harmony in society.

Key words: *nation, patriotism, content of national-patriotic education.*

Національно-патріотичному вихованню дітей і молоді в Україні приділяється велика увага. Про це свідчать документи, видані Президентом України («Стратегія національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки») і Міністерством освіти і науки України («Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді»).

У Концепції зазначено, що національно-патріотичне виховання дітей та молоді – це цілеспрямована діяльність щодо формування у молодого покоління високої патріотичної свідомості, почуття вірності, любові до Батьківщини, турботи про благо свого народу, готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України, сприяння становленню її як правової, демократичної, соціальної держави. В основу національно-патріотичного виховання покладено ідею розвитку української державності як консолідуючого чинника розвитку української політичної нації [5].

Як відомо, політична нація – це історична соціально-економічна і культурно-політична спільнота людей, що складається в ході формування власної держави. Вона може виступати як історичний союз різних національностей і народів з ідеєю єдиної державності і громадянськості для захисту або розширення сфер інтересів цього союзу. Термін «політична нація» (або «нація») вживається для позначення всього народу будь-якої держави, незалежно від його етнічної приналежності. Тому один етнос може проживати на територіях різних держав і частинами входити до різних політичних націй. Часто термін «нація» вживається як синонім терміна «держава», наприклад для посилання на «національні» університети, банки та інші установи [7].

Поняття «нація» є полісемантичним. Зокрема, у преамбулі Конституції України зазначено, що Український народ – це громадяни України всіх національностей, а далі: «... на основі здійсненого українською нацією, усім Українським народом права на самовизначення...» [4]. З контексту уривку випливає, що мова йде про націю як етнічну спільноту («етнонацію»), народ, взагалі людей, що говорять однією мовою, пов'язані спільністю походження й історичними традиціями, а також племінною єдністю [7].

Отже, поняття «політична нація» і «етнонація» співвідносяться як ціле і часткове (за умови розміщення етнічної нації в межах однієї держави).

Концепція виходить з ідеї об'єднання різних народів, національних та етнічних груп, які проживають на території України, довкола ідеї української державності, українського громадянства, що виступають загальними надбаннями, забезпечують їхній всебічний соціальний та культурний розвиток. Українська держава заперечує будь-які форми дискримінації, підтримуючи всі мови і культури

[5].

Разом з тим, Концепція застерігає, щоб національно-патріотичне виховання не прищеплювало ідею «культурного імперіалізму» [5], тобто способу споглядання світу лише очима власної культури етнонації.

Як основні, у Концепції визначено такі цінності: повага до національних символів (Герба, Прапора, Гімну України); участь у громадсько-політичному житті країни; повага до прав людини; верховенство права; толерантне ставлення до цінностей і переконань представників іншої культури, а також до регіональних та національно-мовних особливостей; рівність усіх перед законом; готовність захищати суверенітет і територіальну цілісність України [5]. Стояти на сторожі зазначених цінностей – завдання для патріота України, нового українця, що діє на основі європейських цінностей.

Проблему патріотизму в українському суспільстві досліджували І. Бех, Г. Ващенко, О. Духовна-Кравченко, М. Качур, Г. Коваль, О. Легун, В. Липинський, Ю. Логвиненко, К. Чорна.

Поняття «патріотизм» визначається як громадянське почуття, змістом якого є любов до батьківщини, відданість своєму народу, гордість за надбання національної культури, готовність діяти в інтересах вітчизни та постати на її захист у разі необхідності [2].

Таке визначення є універсальним щодо різновидів патріотизму (як місцевого, так і державного). При визначенні «державного патріотизму» слід використовувати іменники «Батьківщина», «Вітчизна» (з великої літери), і вважати, що прикметник «національний» походить від «політичної нації».

І. Бех, К. Чорна вважають, що місцевий патріотизм (любов до рідної землі, рідного краю, міста, дому) є «природовідповідним», а державний – «духовно-рефлексивним», «з осмисленою любов'ю до Батьківщини, тверезим почуттям міри і поваги до інших народів». Сучасна національна ідея формулюється так: «Шляхом злагоди до процвітання» [1].

Такий патріотизм далекий від нацизму як світогляду, заснованого на уявленнях винятковості (або обраності) своєї національності й одночасно на неповазі, навіть ненависті до інших [3].

Сьогодні актуально звучать слова теоретика українського консерватизму В. Липинського, написані майже сто років тому: «Бути патріотом – це значить бажати всіма силами своєї душі створення людського, державного і політичного співжиття людей, що житимуть на Українській землі, а не мріяти про втоплення у Дніпрі більшості своїх же власних земляків. Бути патріотом – це значить шукати задоволення не в тім, «щоб бути українцем», а в тім, щоб було честю носити ім'я українця. Бути патріотом – це значить вимагати гарних і добрих учинків від себе, як від українця, а не ненавидіти інших тому, що вони «не українці» [6].

Таким чином, при визначенні змісту національно-патріотичного виховання слід орієнтуватися на «єднальні засади» для громадян України всіх національностей, оскільки ці засади сприяють розвитку української політичної нації. «Неузгоджене» виведення постулатів місцевого патріотизму (культури, релігії, конфесії, звичаїв, бачення історії, перспектив розвитку тощо) однієї складової частини політичної

нації на рівень державного патріотизму з «наполегливою пропозицією» до інших прийняти їх «як свої» послаблює політичну націю, оскільки спричиняє конфлікт інтересів «місцевих патріотів». Оскільки ні в кого немає «монополії на істину», варто спільно, у суспільному діалозі з урахуванням набутого досвіду визначити обриси майбутнього й у злагоді розбудовувати його.

Список використаних джерел

1. Бех І. Д. Національна ідея в становленні громадянина-патріота України. (Програмно-виховний контекст) [текст] / І. Д. Бех, К. І. Чорна. – К. : ІПВ АПН України, 2014. – 40 с.
2. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.
3. Галушко К. Ю. Нацизм / К. Ю. Галушко // Енциклопедія історії України: у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. – К. : Наук. думка, 2010. – Т. 7 – С. 234.
4. Конституція України [Ел. ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
5. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді. Затверджена наказом МОН України від 16.06.2015 р. № 641. [Ел. ресурс]. – Режим доступу : <http://osvita.ua/legislation>.
6. Лист В. Липинського до Б. Шемета. Писаний у Райхенау 12.12.1925 р. // Мала енциклопедія етнодержавознавства. НАНУ, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького; редкол.: Римаренко Ю. І. (відп. ред.) та ін. – К. : Довіра, Генеза, 1996. – С. 745–746.
7. Новейший философский словарь / Сост. А. А. Грицанов. – Мн. : Скаун, 1998. – 896 с.

УДК: 373.5:33

ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТАРШОКЛАСНИКІВ

А. С. Доля, м. Харків

Автором зазначено, що нині життєздатною може бути лише економічна система, яка враховує соціальні аспекти життя суспільства, ті фактори й передумови, ті цінності, що дійсно сприяють виживанню, збереженню й розвитку людства, зміцненню його єдності, розкриттю його потенціалу. З огляду на це, формування економічної культури особистості на загальнолюдських засадах в умовах дії нових тенденцій соціокультурного розвитку країни є однією з найгостріших сучасних проблем.

Ключові слова: економічні знання, соціокультурний розвиток, цінності, старшокласник, школа.

It has been shown in the article that nowadays the economical system can be viable if it takes into account the social aspects of society life, the factors, preconditions, values which contribute to the survival, preservation and development of mankind, strengthening of unity and disclosure of potential of mankind. Taking it into consideration, the formation of economic culture of personality on common human foundations in conditions of new tendencies of the country's social and cultural development is one of the most topical issues.

Key words: economical knowledge, social and cultural development, values, senior pupil, school.